

Šesté komnaty

Kapitola osmá

Pojednává o tom, jak Bůh se sděluje skrze intelektuální vidění a dává některé rady. Říká, jaké jsou jeho účinky, jestliže je pravé. Doporučuje je uchovat v tajnosti.

1. Aby vám, sestry, bylo jasnější, že se věci mají tak, jak říkám, a že čím dále duše postupuje, tím více ji doprovází společnost dobrého Ježíše, bude dobré, abych se nyní zabývala tím, jak - když Jeho Veličenstvo chce - nemůžeme než kráčet stále s ním. Jeho Veličenstvo se nám sděluje a ukazuje svou lásku k nám skrze některá podivuhodná zjevení a vize. Abyste se tedy nelekly, kdyby vám Pán udělil takovou milost, uzná-li to za vhodné, a i kdyby se jich nedostalo právě vám - chci zkrátka říci, abychom ho velmi chválily za to, že se chce takto sdílet svým tvorům, On, tak důstojný a mocný.

2. Stává se, že duše, jež se o takové milosti nestarala a nikdy by nepomyslela, že by si je snad zasloužila, náhle vedle sebe vnímá Ježíše Krista, našeho Pána, i když ho nevidí svým tělesným a duševním zrakem. Říkají tomu intelektuální vidění, nevím proč. Viděla jsem jednu osobu, která od Boha obdržela tuto milost a další, o nichž budu dále mluvit, na počátku mnohdy velice ztrápenou, protože nechápala, oč jde, neboť nic neviděla a přitom si byla zcela jista, že jde o Ježíše Krista, našeho Pána, který se jí takto sděloval, že vůbec nemohla pochybovat, zda je od Boha či ne, věděla, že je v jeho přítomnosti, i když z velkých účinků, jež způsobila tato milost, se dalo vyvodit, že byla od Boha. Přesto měla strach, protože se jí dosud nikdy nedostalo intelektuálního vidění a nepředstavovala si, že vypadá právě takto, ale velmi dobře chápala, že to byl onen Pán, který k ní mnohokrát mluvit způsobem, o němž byla řeč dříve,¹ dokud ovšem neměla toto vidění, nikdy nevěděla, kdo to mluví, i když slovům rozuměla.

3. S obavami z těchto vidění (nejsou jako vidění imaginativní, která rychle pomíjejí, zatímco toto může trvat mnoho dní a někdy i víc než rok) se ztrápeně vypravila za svým zpovědníkem. Ten se jí ptal, jak ví, že když nic neviděla, ví, že je to náš Pán, ať mu popíše jeho tvář. Ona mu řekla, že to neví, ani tvář neviděla a nemohla říci více, než dosud řekla: věděla, že to je On, ten, kdo k ní mluvil a že to nebyl přelud. A i když jí tento jev často lekal, přesto mnohokrát nemohla pochybovat, že to byl On, zvláště když jí říkal: „Neboj se, já jsem to.“ Ona slova v sobě měla takovou sílu, že v té chvíli nemohla pochybovat, a ona výborná společnost jí přinášela velikou posilu a radost. Viděla jasně, že jí velmi pomáhala vytrvale pamatovat na Boha a držet se předsevzetí ničím ho nezarmoutit, neboť se jí zdálo, že se na ni ustavičně dívá. A vždy, když chtěla být s Jeho Veličenstvem v modlitbě, ale i mimo ni, cítila ho tak nablízku, že ji nemohl neslyšet, i když ona jeho slovům nerozuměla podle toho, jak by si přála, ale když nastal vhodný čas, když to bylo zapotřebí. Cítila Pánovu přítomnost po svém pravém boku, ale ne oněmi smysly, které nás o ní zpravují, když jde o nějakého člověka, ale jinak, mnohem jemněji, není nutno říkat jak přesně, ale s velkou jistotou. Duše v tom má neuvěřitelnou jistotu: neboť jindy se mohla díky smyslům klamat, v tomto ale ne. A má z toho velký vnitřní užitek a přínos. Melancholie by to nemohla způsobit, ani ďábel neumí vyrobit takové dobro, aby duše kráčela v tak hlubokém pokoji a s neustálou touhou potěšit Boha a s tak velkým pohrdáním vším, co ji nepřivádí k Bohu. A později pochopila ještě mnohem jasněji, že nešlo o ďábla, neboť se to vyjevilo mnohem zřejměji.

¹ 6H 3

4. Při tom všem vím, že tu duše chvílemi kráčela s velkou bází a jindy zas neuvěřitelně zmatená, protože nevěděla, odkud jí přišlo tolik dobra. Byla jsem s dotyčnou osobou natolik zajedno, že jsem věděla o všem, co se odehrávalo v její duši, a proto o tom mohu svědčit a můžete mi věřit, že je pravda všechno, co vám k tomu řeknu.²

Tato Pánova milost s sebou nese velký zmatek a pokoru. Kdyby pocházela od ďábla, bylo by to naopak. A protože je obecně zřejmé, že tato milost pochází od Boha, že by všechny lidský um nestačil k jejímu vyrobění, proto ten, komu je dána vůbec nemůže pomyslet na to, že by šlo o jeho dílo, ale ví, že jde o dar pocházející z rukou Božích. A i když podle mě, mezi těmi o nich byla řeč, jsou i větší milosti,³ tato s sebou přináší neobyčejné poznání Boha a ona zvláštní a trvalá Boží společnost v duši probouzí velmi něžnou lásku k Jeho Veličenstvu a touhu ještě větší než ta, o níž dosud byla řeč, totiž touhu dát se cele do jeho služeb, a také její svědomí vnímá velmi ostře, protože všude vnímá Jeho přítomnost, která ji nutí všimnout si i drobných věcí. Protože i když už víme, že Bůh je přítomen všemu, co děláme, je přirozené, že na to nedbáme - zde ovšem tato nedbalost není možná, neboť Pán stojící po našem boku nás povzbuzuje k bdělosti. I další milosti, o nichž byla řeč, jsou tu mnohem častější, protože duše se pohybuje s téměř neustávající láskou k tomu, jehož vidí či vnímá po svém boku.

5. Konečně, z užitku, který tu má, duše vyvozuje, že jde o převelikou milost, jíž je třeba si nesmírně cenit a je Pánu vděčná, že jí ji dopřál, aniž by si to zasloužila a nevyměnila by ji za žádný pozemský poklad ani potěšení. A tak, když se Pánu zdá dobré, aby jí milost odňal, cítí velkou osamělost, avšak veškeré snahy vyvinuté proto, aby se jí vrátila ona společnost, jsou málo platné – Pán jí dává, když chce a není možné jí nabýt vlastním úsilím. Někdy jde také o společnost některého světce a i ta bývá k velkému užítku.

6. Namítnete mi, že když není vidět, jak se pozná, kdy to je Kristus a kdy nějaký světec či nejsvětější Matka Páně. – Duše to neumí povědět a neví, jak to poznává, jen ví, že to rozeznává velice jistě. Když jde o Pána a on hovoří, je to snadnější, ale když jde o světce, který nemluví, nýbrž se zdá, že ho Pán vysílá, aby duši pomohl a dělal jí společnost, je to zvláštnější. Tak je to i s ostatními duchovními věcmi, o kterých neumíme mluvit, zato vidíme, jak ubohá je naše přirozenost na to, aby poznala nezměrnou Boží velikost, jestliže nejsme schopny porozumět ani těmto milostem. Jediné, co mohou dělat ti, kterým se jich dostává, je dary Jeho Veličenstva obdivovat a chválit ho za ně. Protože se této milosti nedostává všem, má se za ně Bohu obzvláště děkovat a vážit si jich a starat se, abychom mu prokázali o to větší služby, k čemuž Bůh všemožně napomáhá. Odtud také vyplývá, že komu se takových milostí dostává, nemá se považovat za něco víc, ale za nejposlednější Boží služebníci na zemi, protože je mu mnohem více zavázána než kdokoliv jiný a jakékoliv pochybení, jehož se dopouští, ji velmi citelně zasahuje a právem.

7. Těchto zmíněných účinků⁴ si mohla povšimnout kterákoliv z vás, již Pán vede touho cestou. Z nich vyrozumíte, že nejde o klam či mámení. Jak jsem řekla, považuji za nemožné, aby ďábel dokázal duši přinést takový prospěch a takový vnitřní pokoj, to nemívá ve zvyku a ani není možné, i kdyby snad chtěl, aby tak špatný tvor způsobil tolik dobra – nás naplní leda prchavým dojmem vlastní důležitosti a tím, že se budeme považovat za lepší než ostatní. Toto trvalé spojení duše s Bohem, s neustálou myšlenkou na Něho, by ho navíc velice rozčilovalo, takže i kdyby se snad pokusil zde vstoupit, nepokoušel by se o to tak často. A Bůh je natolik věrný, že ho nenechá, aby si

² Terezie sama nebo snad mluví o Janovi od Kříže

³ Viz 6H 6,1-6

⁴ Tj. o nichž byla řeč v č. 3-5

příliš dovolovat k duši, jež netouží než líbit se Jeho Veličenstvu a položit za ně svůj život a čest, ba naopak ji brzy vysvobodí z léčky.

8. Tvrdím a jsem přesvědčena, že když někdy Jeho Veličenstvo dovolí, aby duše, která kráčí tak, jak tu byla řeč, čili s oněmi účinky, zůstala na chvíli vydána pokušení, vyproští ji pak zase odtud a ona z této zkoušky vyjde vítězně a ďábel bude pokořen. Proto jsem vám, dcery, řekla, že pokud byste některá kráčela touto cestou, abyste se nebály. Je jistě dobré kráčet s bázní a obezřetností a ne s s troufalým spoléháním se na to, že když nás Pán obdařil takovou přízní, můžeme být v něčem méně dbalé – to by naopak znamenalo, že ony milosti nepocházely od Boha a že schází zmíněné účinky. Bude také vhodné, abyste o tom zpočátku promluvíly, pod pečeti zpovědního tajemství, s někým opravdu vzdělaným, neboť ti jsou určeni k tomu, aby nás ohledně takových věcí osvěcovali. Nebo, pokud takovou najdete, vyhledejte někoho, kdo je už velmi dlouho na duchovní cestě. Jestli ovšem není opravdu duchovní, lepší pak je ten vzdělaný člověk a jestli máte oba, učeného i duchovního, projednejte to s oběma. A kdyby vám řekli, že to je jen přelud, nic si z toho nedělejte, vždyť přelud naší duši nepřinese ani mnoho dobra ani mnoho zla. Odporoučejte se Božímu Veličenstvu, aby nedopustilo, že byste byly oklamány. Jestliže vám budou tvrdit, že jde o ďábla, bylo by to horší trápení, ale skutečně vzdělaný člověk vám to neřekne, když vidí zmíněné účinky. Kdyby vám to přeci jen řekl, vím, že sám Pán vás bude provázet a utěšovat a dá vám jistotu a oné osobě postupně i světlo, aby ho s vámi sdílela.

9. Jestliže se obrátíte na někoho, koho Pán (přestože jde o člověka modlitby) nevede touto cestou, poleká se a vaši cestu odsoudí. Proto vám radím, abyste hledaly opravdu vzdělanou osobu a jestli lze, i zkušenou v duchovních záležitostech. Převorka at' k tomu dá svolení, protože i když tu duše podle vnějších znamení prospívá, převorka má svolit ke konzultaci, aby obě mohly mít jistotu. A když o tom dotyčná promluvíla s učenými a duchovními lidmi, at' se uklidní a nemluví o tom s dalšími osobami, neboť ďábel v ní někdy probouzí přehnaný strach, takže duše má potřebu ještě dál o tom mluvit a nespokojit se s předchozím ujištěním. Zvláště když je zpovědník nezkušený a projevuje před ní své obavy či on sám jí říká, aby se o tom radila s dalšími – pak ovšem vyjde najevo, co mělo zůstat utajeno, a duše bude zaplavena pronásledováním a útrapami. Neboť, co považovala za tajemství, koluje mezi lidmi a přinese v těchto pohnutých časech mnoho trápení jí a možná i celé řeholi. Proto je tu zapotřebí obezřetnosti, k čemuž převorky velmi nabádám. [10] At' se nedomnívají, že sestra, která prožívá tyto milosti, je lepší než druhé – Pán si každého vede, jak vidí, že je zapotřebí. Milosti napomáhají, aby se z duše stala velká Boží služebnice, někdy ovšem Pán touto cestou vede ty nejslabší. Proto se nemá oceňovat ani odsuzovat na základě těchto milostí, ale soudit spíše podle ctností a míry umrtvení a pokory a čistoty svědomí, s níž dotyčná osoba slouží Pánu. To je měřítkem svatosti, přestože naprostou jistotu v tomto životě mít nelze, leda až pravý Soudce každému nadělí, co si zaslouhuje. Budeme pak žasnout, až spatříme, jak odlišné jsou jeho soudy od toho, co jsme si mysleli zde na zemi. At' je navždy chválen. Amen.